

Cannabis som medicin – en metaanalys

av Pelle Olsson (Publicerat i Narkotikafrågan nr 3/2016)

Den brittiska forskaren Penny Whiting och hennes medarbetare publicerade förra sommaren en översikt av cannabis medicinska nytta.¹ Forskargruppen har gått igenom alla RCT (kliniska försök med slumpvist utvalda försökspersoner) om cannabis som medicin. 79 studier med sammanlagt 6462 försökspersoner ingick i analysen. Det handlade både om syntetiska cannabinoider i tablett- eller sprayform och rökt cannabis.

Resultatet visar att de bästa effekterna, dock utan att vara särskilt stora, var smärtlindring och minskning av kramper vid dubbelsidig förlamning och MS. Kvalitén på bevisen var ”moderata”. Cannabis eller cannabinoider minskar också illamående, kräkningar, vikt förluster, sömnproblem och Tourettes syndrom men studierna som visade detta var av ”låg kvalitet”. ”Mycket låg kvalitet” på bevisen hade effekterna för grön starr.

Från dessa halvbra eller tveksamma resultat ska dras den ökade risken för biverkningar som också dokumenterades.

Whitings genomgång, och en annan studie om cannabis medicinska egenskaper i samma nummer av det amerikanska läkarförbundets tidskrift JAMA, kommenteras på ledarplats.

Ledarskribenterna skriver att de två studierna väcker viktiga frågor. För det första att de effekter som visas bygger på studier med låg vetenskaplig kvalitet. För det andra att rekommendationerna för medicinsk marijuana i USA är mycket inkonsekventa. Olika delstater har sina egna kriterier. För vissa tillstånd är bevisen att marijuana hjälper av ”mycket låg kvalitet”. För det tredje att cannabis innehåller många okända ingredienser, medan alla godkända läkemedel bara innehåller en eller två aktiva ämnen. För det fjärde att vissa cannabinoider redan finns i godkända läkemedel som är testade i vederbörlig ordning och ordineras i tydliga doser. Det gäller inte för medicinsk marijuana. För det femte är biverkningar av cannabis väldokumenterade, till exempel att en av tio vuxna användare blir beroende och ännu fler bland yngre, men att vi inte vet mycket om de långsiktiga effekterna av medicinsk marijuana.²

Pelle Olsson

¹ Whiting et al (2015). Cannabinoids for Medical use. A systematic Review and Meta Analysis. JAMA 23/30, Vol 313, No 24.

² D’Souza & Ranganathan (2015). Medical Marijuana. Is the Cart before the Horse? JAMA 23/30 Vol 313, No 24.